

Søknad om utvidet uttak av vann av snøproduksjonsanlegg i Sørkedalen, Oslo kommune, ref konsesjon «NVE 201206253-9» gitt i vedtak av dato 24.01.2014

1. Innledning

Foreningen til Ski-Idrettens Fremme – Skiforeningen – er en av landets største og eldste friluftsansjoner med rundt 73.000 medlemmer.

Et av hovedformålene med organisasjonen er å legge til rette for skiidrett - og skileik. I den forbindelse er vi også avhengig av å kunne produsere kunstsne for å sikre at forholdene er best mulig også i sesonger hvor det er lite sne.

Anlegget i Sørkedalen driftes i samarbeid med Sørkedalen IF. Skiarenaen er i bruk 7 dager i uka fra nov/des til mar/apr.

Skiforeningen har i Sørkedalen sin største skiskole med ca 1500 barn hver uke, i tillegg har skiklubbene Røa og Sørkedalen faste treninger i anlegget alle ukedager. Gjennom snøproduksjon kan vi derfor tilby et godt skiskoleområde for alle barn, en god treningsrunde med lys samt snølegging av skiløypa fra Skansebakken opp til Gråseterveien (som er et mer snøsikkert område). Den aktuelle skiløypen er en av de mest brukte skiløypene i hele Oslo.

2. Behov for økt vannuttak

I en tid med stadig større klimautfordringer og mildere vær vil snøproduksjon være et viktig element enkelte steder for å sikre et skitilbud nært der folk bor. I St.mld 18 2015-2016, kapittel 6.10.1 «Klimatilpasset tilrettelegging» skriver regjeringen at snøproduksjon vil være et viktig tiltak for å møte klimautfordringene.

Det ble i 2014 gitt konsesjon for å ta ut 5/l vann pr/sekund fra Heggelielva. Anlegget hadde allerede på søknadstidspunktet dårlig kapasitet og var gammelt. For å møte behovet for snølegging i Sørkedalen med vår tids klimautfordringer ønsker Skiforeningen å investere vesentlige midler i et nytt anlegg som kan sikre skiaktiviteten for store og små. Et slikt anlegg krever flere snøkanoner og derfor mer vann.

3. Beskrivelse av anlegget

Snøproduksjonsanlegget i Sørkedalen har vært i drift siden 1994. Inntaket ble først etablert i samløpet til to sidebekker til Heggelielva. Her er det etablert en terskel for å danne et vannspeil og lagt ned en kum, som det pumpes vann til snøkanonene fra. På grunn av begrensninger i kapasitet ble det for ca 10 år siden etablert et supplerende inntakspunkt i Heggelielva. Vannet pumpes herfra og opp til det første inntaket. Dette består av en kum i elvebanken med forsyning fra et rør ut i elva. Dette anlegg ble det søkt om konsesjon for, med tilsagn i 2014. Anlegget er nå avleggs og det planlegges derfor for oppgradering i form av tre nye snøkanoner, nye rør som er frostsikre, flere produksjonsuttak og økt strømkapasitet. Inntak av vann ønskes på samme sted som tidligere, men med søknad om mer vann.

Kart 1. Inntakspunkt 1 og 2.

Inntakspunkt 1.
Sidebekk til Heggelielva.

Inntakspunkt 2.
Heggelielva.

I Sørkedalen produseres det snø i dag med 2 gamle kanoner med maks inntak på 5 l vann per sekund. Vann til snøproduksjon tas i hovedsak ut i november - januar. Det er selvfølgelig temperaturen som avgjør dette. Et nytt anlegg vil ha 5 stk. snøkanoner med vannbehov på 7 l/s.

Følgende punkter (4-12) lå som grunnlag for søknaden om konsesjon og de gjelder også for denne søknaden. Vi anser data her som tilsvarende dagens situasjon og relevante.

4. Ligger tiltaket i verna vassdrag?

Heggelielva er en del av Osломarkvassdragene som ble vernet i 1973 gjennom verneplan. Heggelielva omfattes av Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag. I henhold til disse skal en unngå inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.

Det står lite om bakgrunnen for vernet av Osломarkvassdragene annet enn henvisning til at de kjente kraftutbyggingsinteressene er ubetydelige, mens vernehensynene er vesentlige.

5. Hydrologi

Heggelivassdraget blir benyttet som drikkevannskilde av Bærum kommune. Heggelielva er i den forbindelse sterk regulert. Det foreligger ingen krav om utslipp av minstevannføring til Heggelielva, men Bærum kommune praktiserer selvpålagt slipp av minstevannføring på ca. 30-40 l/s fra Søndre Heggelivann gjennom hele året.

Det finnes ingen målestasjoner for vannføring i Heggelielva. Vi benytter av den grunn estimerte verdier.

Ved inntakspunktet i sidebekken til Heggelielva (inntaksdam) er estimert alminnelig lavvannsføring ca. 0,5 l/s.

Ved inntakspunktet i Heggelielva blir estimert alminnelig lavvannsføring ca. 90 l/s.

6. Planlegges tiltaket med reguleringsmagasin?

Det er gravd ut et magasin i forbindelse med inntakspunktet i sidebekken, men uten at utløpet er regulert.

7. Kan tiltaket påvirke vannstanden i innsjø/tjern oppstrøms inntak?

Tiltaket vil ikke påvirke vannstanden i innsjø/tjern oppstrøms for inntaket.

8. Planlegges vannuttak uten slipp av minstevannføring tilsvarende minimum alminnelig lavvannføring?

Uttaket fra Heggelielva er etablert uten mulighet til å regulere eller måle vannføring nedstrøms uttaket og uten slipp av minstevannføring. Årsaken til at man etablerte et inntakspunkt i Heggelielva var at sidebekken hadde for liten kapasitet til aktuelt uttak for snøproduksjon.

Anlegget for uttak av vann fra sidebekken er ikke etablert med mulighet for slipp av minstevannføring. Det betyr at sidebekken i perioder med snøproduksjon sannsynligvis ikke vil ha vannføring fra inntakspunkt og ned til Heggelielva.

9. Er det registrert naturtyper med tilknytning til vassdraget som blir berørt?

Naturbasen er benyttet til å innhente informasjon om registrerte naturtyper som kan påvirkes av det aktuelle tiltaket. Under følger beskrivelsen av naturtypen registrert knyttet til inntakspunkt 2:

Heggelielva - Sørkedalselva Ferskvann/våtmark (Viktige bekkedrag) 564,4 daa, A verdi

Beliggenhet:

Naturtypelokaliteten "Heggelielva" inkluderer Sørkedalsvassdraget på strekningen Bogstadvannet til Sloradammen. Grensene for lokaliteten er ikke gått nøyaktig "meter for meter" i felt, men inkluderer vannspeilet samt engrønn korridor langs hele vassdraget.

Beskrivelse:

Sørkedalselva/Heggelielva har funksjoner både for arter knytta til ferskvannsmiljøer og arter knyttet til terrestre naturtyper som gråor-heggeskog og fuktenger på sidene. I tillegg har elva viktig landskapsøkologisk funksjon gjennom at den er en korridor for vilt i området. Organismegrupper som krever fuktig miljø (innen moser, karplanter og sopp) har gode levesteder langs elva. Noen av de største og mest verdifulle levestedene på sidene av elva er figurert ut som egne naturtypelokaliteter. Flere av rødlisteartene som er påvist i disse lokalitetene finnes også i lokalitet nr. 473, som her omtales. Sommeren 2005 ble elva undersøkt m.h.p. ferskvannsfauna flere steder, bl.a. ble hele strekningen fra Pinsli og ned til

Bogstadvann padlet med kano. Nesten på hele denne strekningen står større eller mindre mengder elvemusling (V). Bestanden er tidligere estimert til mellom 50 000 og 100 000 individer.

Rekruttering av muslingbestanden har vært sviktende de siste 10-15 åra. Trolig p.g.a. tilslamming av bunnsubstrat ved regulering, uttak av elvegrus mm., forurensing og forurensing. Bestand av bekkniøye er registrert i de stilleflytende partiene nederst i elva. Strekningen har stor tetthet av ørret og er et viktig gyte og oppvekstområde for arten. Trolig Oslos eneste store levedyktige bestand av arten (Sandaas og Enerud 1998)(Enerud og Sanaas 1998). En sårbar (V) steinflueart og en sjelden (R) døgnflueart er også registrert på denne elvestrekningen (Bremnes og Saltveit 1993). Den uvanlige øyestikkeren *Calopteryx virgo* og den rødlistede *Cordulegaster boltoni* er registrert i elva (Sandaas pers. med.). Ingen øvrige rødlistede ferskvannsorganismer er sikkert påvist. Verdien av naturtypelokalitet nr. 473 varierer, og kan grovt sett deles i to; strekningen nedstrøms "knekken"

mellom Pinsli og Stubberud og strekningen nord for dette. Den nederste delen har rolige, meandrerende partier med klart svært stor verdi for biologisk

Naturtypen omfatter elevstrekningen Sørkedalselva/ Heggelielva. Naturtypebeskrivelsen oppsummeres som følger: *Verdien av naturtypelokalitet nr. 473 varierer, og kan grovt sett deles i to; strekningen nedstrøms "knekken" mellom Pinsli og Stubberud og strekningen nord for dette. Den nederste delen har rolige, meandrerende partier med klart svært stor verdi for biologisk.* Inntakspunktet ligger oppstrøms Pinsli, og i følge naturtypebeskrivelsen kan det tyde på at denne delen av vassdraget ikke har samme biologiske verdi som nedstrøms Pinsli.

10. Er det registret rødlistearter med tilknytning til vassdraget som blir berørt?

I regi av Oslo kommune, friluftsetaten har Siste sjanse foretatt en kartlegging og verdivurdering av naturverdier i Sørkedalen. Det siteres fra rapporten datert 08.06.2006:

I elvene ovenfor Åmot (Heggelielva og Langlielva) ble det ikke gjort spesielle funn. Deler av Heggelielva så ut til å ha brukbart substrat for elvemusling, men arten ble ikke påvist. Øvrige deler av disse elvene er i mange tilfeller ganske rasktflytende og med steinet substrat. Få invertebrater ble funnet i disse delene.

11. Berører prosjektet anadrom strekning i nasjonale laksevassdrag?

Nederste del av Lysakerelva er lakse- og sjørørrende. Anadrom strekning stopper ved Fåbrofossen. I lakseregisteret til Direktoratet for naturforvaltning står laksestammen i Lysakerelva oppført som sårbar.

NIVA har på oppdrag i fra Oslo kommune, Vann- og avløpsetaten utarbeidet rapporten «Vurdering av økologisk tilstand i Oslo elvene, høst 2011». Rapporten sier bl.a følgende vedrørende ørret: *Øverst i Lysakervassdraget (Heggelielva, Langlielva og Svartorseterbekken) ble det bare registrert ørret. Tetthetsnivået er stort sett lave i 2011. Det foregår fullendt livssyklus for ørret ved alle stasjonsområder, men tilsalget i tetthet er lav.*

Når det gjelder den aktuelle sidebekken til Heggelielva har Skiforeningen vært i kontakt med Oslomarkas Fiskeadministrasjon. De opplyser om at de ikke har noen oversikt over om det vandrer opp gytefisk, eller står yngler her. Det må i så fall gjøres nærmere undersøkelser med el- apparat om dette må kartlegges.

12. Berører tiltaket andre allmenne interesser i vesentlig grad?

Ingen kjente allmenne interesser vil bli berørt av tiltaket. Vi har ikke tidligere mottatt klager på snøproduksjon fra anlegget i Sørkedalen.

13. Konklusjon

Skiforeningen ber med dette NVE om utvidet uttak av vann som omtaler oppsummert:

Uttakspunkt:	Vassdrag	Nedbørsfelt	Minstevannføring
1	Sidebekk til Heggelielva	1,8 km ²	0,5 l/s
2	Heggelielva	Ca. 50 km ²	90 l/s (inkl. slipp fra Søndre Heggelivann)

Uttaksbehovet er som følger:

Skiforeningen har behov for et jevnt uttak på inntil 35 l/s i en periode på ca 20 dager innenfor perioden november-mars.